

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ГАЗРЫН 2025 ОНЫ ХЯНАЛТ ШАЛГАЛТЫН ТАНИЛЦУУЛАГА

ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭ

Нийгмийн даатгалын газрын захиргаа хяналтын хэлтэс нь Төрийн хяналт шалгалтын тухай хууль, Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль тэдгээрт нийцүүлэн гаргасан дүрэм, журмын хэрэгжилтэд хяналт шалгалт хийх, аливаа хууль бус үйлдлийг таслан зогсоох, илэрсэн зөрчил дутагдлыг арилгуулах, зөрчил давтан гарахаас урьдчилан сэргийлэх, дэмжлэг үзүүлэх, мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх чиг үүргийг хэрэгжүүлэн ажилласан.

НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ТУХАЙ ХУУЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

Тус газар нь 2025 онд хийх хяналт, шалгалтын нэгдсэн төлөвлөгөө, удирдамж Нийгмийн даатгалын газрын даргаар батлуулан Нийгмийн даатгалын ерөнхий хууль түүнд нийцүүлэн гаргасан дүрэм, журам, Нийгмийн даатгалын байгууллагын хяналт, шалгалтын нэгдсэн зааврын дагуу дотоодын хяналт шалгалтын ажлыг зохион байгуулан ажиллаж байна. Дотоодын хяналт шалгалтын 2025 оны эхний үлдэгдэл 41.5 сая төгрөг, шалгалтаар илрүүлсэн 229.6 сая төгрөг, нийт 271.1 сая төгрөгийн төлбөр зөрчлөөс 213.2 сая төгрөг буюу 78.6 хувийг барагдуулан ажилласан байна.

Дотоодын хяналт шалгалтын ажлын хүрээнд: Тэтгэврийн тогтоолт, олголтын хяналтаар 103 тэтгэвэр авагчид 105.6 сая төгрөгийг илүү, 31 тэтгэвэр авагчид 8.9 сая төгрөгийг дутуу олгосон зөрчил илэрсэн. Нийт 134 хүний 124.6 сая төгрөгийн төлбөр зөрчлөөс 79 хүний 91.0 сая төгрөг буюу 73 хувийг барагдуулан ажилласан байна.

Тэтгэмжийн тогтоолт, олголтын хяналтаар 56 даатгуулагчид 66.4 сая төгрөгийг илүү, 18 даатгуулагчид 13.8 сая төгрөгийг дутуу тооцож олгосон зөрчил илэрсэн. Нийт 74 хүний 80.2 сая төгрөгийн төлбөр зөрчлөөс 65 хүний 74.6 сая төгрөг буюу 93 хувийг барагдуулан ажилласан байна.

Ажилгүйдлийн тогтоолт, олголтод хийсэн шалгалтаар 2022-2024 онд тогтоогдсон ажилгүйдлийг мэдээллийн нэгдсэн сангийн өгөгдөл, анхан шатны баримтад тулгуурлан шалгаж 60 даатгуулагчид 96.6 сая төгрөгийг илүү, 35 даатгуулагчид 26.6 сая төгрөгийг дутуу тооцож олгосон зөрчил илэрсэн. Нийт 123.2 сая төгрөгийн төлбөр зөрчлөөс 95 сая төгрөг буюу 77 хувийг барагдуулсан. Тайлангаарх 13.7 сая төгрөгийн үлдэгдлийг барагдуулах ажлыг зохион байгуулан ажиллаж байна.

Сайн дурын даатгалын шимтгэл, ногдуулалттай холбоотой 59 даатгуулагчид залруулагийн акт үйлдэн, зөрчлийг арилган ажилласан.

Улсын байцаагчийн актаар 29 байгууллагатай холбоотой 16.1 сая төгрөгийн шимтгэл, хугацаа хоцроосон хоногт 3.3 сая төгрөгийн алданги, нийт 19.4 сая төгрөгийн зөрчил илэрч, бүрэн барагдуулан ажилласан.

Хяналт шалгалтын нэгдсэн төлөвлөгөөнд тусгагдасаны дагуу Дадал, Галшар, Норовлин, Бор-Өндөр сумдад дотоодын хяналт шалгалтын ажлыг зохион байгуулсан. Шалгалтаар тэтгэврийн тогтоолт, олголттой холбоотой 2.8 сая төгрөгийг илүү, 3.5 сая төгрөгийг дутуу олгосон зөрчил, тэтгэмжийн тогтоолт олголттой холбоотой 42.1 сая төгрөгийг илүү, 24.1

сая төгрөгийг дутуу олгосон зөрчил илэрч төлбөрийг бүрэн барагдуулахаар байцаагч, ажилчдад үүрэг өгч, улсын байцаагчийн акт үйлдэн ажиллаа. Мөн 2024-2025 оны НДШ төлөлтийн тайлан, тооцоо, СДД-н гэрээ, үндэслэл, үндсэн хөрөнгийн бүртгэл, ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалтыг шалгах, мэдээллийн сангийн бүрдүүлэлт, тэтгэвэр, тэтгэмжийн тогтоолт, олголт, дотоод ажлын чиглэлээр хийж хэрэгжүүлж байгаа ажил, гарч байгаа алдаа зөрчлийг шалгасан. Шалгалтаар ирсэн, явсан бичиг, өргөдөл гомдлын шийдвэрлэлтэд бүртгэл хөтөлдөггүй, сайн дурын даатгуулагчийн гэрээг дутуу хэвлэдэг, холбогдох материалаар баримтжуулаагүй зөрчил гарсан. Ажил олгогчийн цаасаар ирүүлсэн тайланг шалган үзэхэд шалгаж, хүлээн авсан нийгмийн даатгалын байцаагчийн гарын үсэг, тэмдэг, тэмдэглэгээ бичдэггүй мөн тэтгэврийг материал бүрдэл болсон өдрөөс болон хуульд заасан хугацаанд тогтоодоггүй, хүлээн авсан өдөр, гарын үсэг баталгаажаагүй зэрэг зөрчлүүд илэрсэн. Дээрх зөрчлийг давтан гарахгүй байхад анхаарч ажиллах үүрэг даалгавар өгч ажилласан.

Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөлтийн тайланд нөхөн тайлагнасан, цалин, даатгуулагчийн төрлийг өөрчилсөн, устгасан, даатгуулагчийн регистр зэрэг үндсэн мэдээллийг засварласан, нэгтгэсэн байдалд хяналт шалгалт хийсэн. Шалгалтаар 54 байгууллагатай холбоотой 118 даатгуулагчийн 166.3 сая төгрөгийн цалин сангаас улсын байцаагчийн акт болон шүүхийн шийдвэрээр нөхөн тайлагнасан мөн даатгуулагчийн цалин, төрлийн залруулгыг 32 байгууллагат хийсэн бөгөөд нотлох баримт материал нь үндэслэлтэй, хуулийн дагуу шийдвэрлэгдсэн байна гэж үзэн тайланг хүргүүлсэн.

Мөн Нийгмийн даатгалын газрын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд тусгагдсаны дагуу нийгмийн даатгалын сангаас олгож байгаа тэтгэвэр авагчдын хувийн хэргийн тооллогын комиссыг Хэрлэн суманд газрын даргын тушаалаар, сумдад сумын Засаг даргын захирамжаар ажлын хэсэг байгуулж, тэтгэвэр авагчдын тэтгэврийн хувийн хэргийн тооллогыг 2025 оны 04 дүгээр сарын 08-10-ний өдрүүдэд зохион байгуулж тэтгэврийн хувийн хэргийн тооллогыг тэтгэвэр олголтын жагсаалттай тулган шалгасан. Шалгалтаар нийт тоологдвол зохих тэтгэврийн хувийн хэргээс тоологдсон 13924 үүнээс ӨНТ-11172, ХЧАТ-2054, ТАТ-692 тэтгэврийн хувийн хэрэг тоологдсон байна. Дутсан Дадал сумын 2, Баянхутаг сумын 1 тэтгэвэр авагчийн хувийн хэргийг нөхөн бүрдүүлэх, тэтгэвэр олголтыг түр түтгэлзүүлэх, цаашид алдаа дутагдал гаргахгүй байхад анхаарч ажиллахыг тэтгэвэр тэтгэмжийн хэлтсийн дарга, байцаагч ажилтнуудад үүрэг болгон ажилласан.

Гадагшаа чиглэсэн хяналт шалгалтын ажлын хүрээнд: Мэдээллийн баазад бүртгэлтэй ажил олгогчийн 20 хүртэл хувийг шалгахаар сумдад удирдамж, чиглэлийг хүргүүлэн, заавар зөвлөгөө өгч, төсөвт байгууллагын 2024 оны баримтыг шалгахаар хяналт шалгалтыг зохион байгуулан ажиллаж байна.

2025 оны жилийн эцсийн байдлаар Дээд шатны байгууллагаас илэрсэн төлбөр, зөрчлийн барагдуулалтын тайлангаар оны эхний үлдэгдэл 89.9 сая төгрөг, шалгалтаар илрүүлсэн 80.0 сая төгрөг, нийт 169.9 сая төгрөгийн төлбөр зөрчлөөс 65.1 сая төгрөг буюу 38.3 хувийг барагдуулан ажилласан байна. Дээрх барагдаагүй 104.8 сая төгрөгийн төлбөр зөрчилд ажилгүйдлийн тэтгэмжтэй холбоотой 87 хүний 52.8 сая төгрөг 50.4 хувийг, 2 тэтгэвэр авагчтай холбоотой 42.7 сая төгрөг 40.7 хувийг эзэлж байна. Дээд шатны болон дотоодын хяналт шалгалтаар илэрсэн төлбөр зөрчилд эзэн холбогдогч нь нас барсан удаашралтай авлагыг бүрэн барагдуулахаар даатгуулагчийн харилцах дансны зарлагын гүйлгээг түр зогсоон, мөн цагдаагийн байгууллагатай хамтран ажиллаж байна. Хяналт шалгалтын тайланг улирал бүр гарган хугацаанд нь хүргүүлж, мэдээ, шалгалтын мөрөөр хийж хэрэгжүүлсэн ажлын тайланг тухай бүр хүргүүлэн ажиллаж байна.

Дээд шатны байгууллагаас ирүүлсэн удирдамж, чиглэлийн дагуу эрсдэлээс урьдчилан

сэргийлэх, гэмт хэргийг таслан зогсоох ажлын хүрээнд 2024-2025 онд шинээр тогтоосон 290 тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн тогтоолт, олголтыг шалгасан. Шалгалтад 17 сумын тэтгэврийн хувийн хэрэг, материал хамрагдаж, 28 тэтгэвэр авагчтай холбоотой 9.9 сая төгрөгийг нөхөн төлүүлэх, 16 тэтгэвэр авагчтай холбоотой 7.2 сая төгрөгийг нөхөн олгохоор, нийт 17.1 сая төгрөгийн төлбөр зөрчлийг илрүүлэн ажилласан.

Их, дээд болон коллежийн, түүнчлэн ерөнхий боловсролын үйл ажиллагаа эрхэлдэг хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж байгууллагын шалгалтад жагсаалтаар ирүүлсэн 3 ажил олгогчийн 1 нь төсвийн байгууллага, 2 нь жолооны курс ажиллуулдаг сургалтын төв тул хяналт шалгалтын ажил зохион байгуулаагүй болно.

Эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээ үзүүлдэг хувийн хэвшлийн аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд Нийгмийн даатгалын багц хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтийг шалгах ажлыг эхлүүлсэн бөгөөд хяналт шалгалтыг 12 дугаар сарын 20-ний дотор хийж дуусган, тайлан мэдээг хүргүүлэхээр төлөвлөн ажиллаж байна.

БАЙГУУЛЛАГЫН НЭЭЛТТЭЙ МЭДЭЭЛЛИЙН ИЛ ТОД БАЙДАЛ, ШИЛЭН ДАНСНЫ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

Мэдээллийн ил тод байдал ба мэдээлэл авах эрхийн тухай хуулийг хэрэгжүүлэх ажлын хүрээнд байгууллагын цахим хуудсанд чиг үүрэг, үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын талаарх мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал, хүний нөөцийн талаарх мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал, төсөв, санхүү, худалдан авах ажиллагааны талаарх мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдал, үзүүлж байгаа үйлчилгээний талаарх мэдээлэл, бусад мэдээллийн ил тод, нээлттэй байдлын мэдээ, мэдээллүүдийг тухай бүр байршуулсан. Шил ажиллагааны shilen.gov.mn-д 2025 оны 1 дүгээр улирлын тайланг 2025.02.24-ний өдөр илгээж 94.3, 2 дугаар улирлын тайланг 2025.06.28 нд илгээж 97,5%, оны 3 дугаар улирлын тайланг 2025.09.29-ний өдөр илгээж 93.4%-ийн үнэлгээ авсан.

Тус газар нь Шилэн дансны тухай хууль, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолын хавсралтаар баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын дагуу Нийгмийн даатгалын газрын шилэн дансны хэрэгжилтэд улирал бүр хяналт тавин ажиллаж хийсэн ажлын тайланг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Дотоод аудит, мониторингийн газарт хүргүүлэн ажилладаг. Мөн Гэр бүл, хөдөлмөр нийгмийн хамгааллын сайдын 2025 оны Шилэн дансны тухай хууль болон холбогдох журмыг хэрэгжүүлж ажиллах тухай 03 тоот албан даалгаврын хэрэгжилтийг ханган ажиллаж байна. 2025 оны тайлант хугацаанд шилэн дансны мэдээлэл байршуулалтад хийсэн хяналт шалгалтаар хугацаа хоцроож байршуулсан төлөвт байгаа 3 мэдээлэл байсан ба цаашид дахин давтан гаргахгүй байхад анхаарч ажиллахыг үүрэг болгосон.

НИЙГЭМ ХАНГАМЖИЙН ЧИГЛЭЛЭЭР

Тус газрын Захиргаа хяналтын хэлтэс нь 2025 онд Нийгмийн хамгааллын байцаагчийн орон тоо дутуу үйл ажиллагаа явуулсан бөгөөд нийгмийн хамгааллын салбарын хяналтын чиглэлээр их, дунд эрсдэлтэй үнэлэгдсэн объектод хяналт шалгалтыг хийгээгүй болно. Монгол Улсын Засгийн газрын Хяналт үнэлгээний Үндэсний хорооны 2024 оны 02 дугаартай "Хяналт шалгалтын төлөвлөгөө батлах тухай" тогтоол, Гэр бүл, хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын 2024 оны 12 дугаар сарын 19-ний өдрийн А/78 дугаартай "Хяналт шалгалтын объект батлах тухай" тушаал, Салбарын улсын ерөнхий байцаагчийн баталсан 2025 оны 01 дүгээр сарын 07-ний өдрийн 08-07/06 дугаартай Ажилгүйдлийн даатгалын санд урьдчилан сэргийлэх

хяналт шалгалт хийх тухай" удирдамжийн хүрээнд Ажилгүйдлийн даатгалын сангийн 2022-2024 оны орлого бүрдүүлэлт, зарцуулалтад Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын Хяналт шалгалтын газрын Нийгмийн хамгааллын хяналтын улсын байцаагч нар 2025 оны 04 дүгээр сарын 18-25-ний өдрүүдэд хяналт шалгалтыг хийсэн. Шалгалтаар 127 даатгуулагчид илүү олгосон 70.4 сая төгрөг, 24 даатгуулагчид дутуу олгосон 9.6 сая төгрөгийн төлбөр зөрчил илэрсэн. Нийт 80.0 сая төгрөгийн төлбөр зөрчлөөс 27.7 сая төгрөгийг барагдуулан 52.3 сая төгрөгийг барагдуулах ажлыг зохион байгуулан, даатгуулагчийн харилцах дансны зарлагын гүйлгээг түр зогсоон ажиллаж байна. Дээрх барагдаагүй авлага нь 2022-2023 оны авлага бөгөөд барагдуулалт удаашралттай байна.

ХЭНТИЙ АЙМГИЙН НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН ГАЗАР